

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNI ZAKONA O KULTURI

Član 1.

U Zakonu o kulturi („Sl. Glasnik RS“ 72/09, 13/16, 30/16 - ispravka), u članu 8. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

„3) likovne, primenjene, vizuelne umetnosti, dizajn, arhitektura i umetnička fotografija;“

Član 2.

Član 14. menja se i glasi:

„Član 14.

Umetniku, odnosno stručnjaku u kulturi dodeljuje se priznanje u vidu doživotnog mesečnog novčanog primanja za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina (u daljem tekstu: Priznanje).

Pravo na priznanje iz stava 1. ovog člana stiče umetnik, odnosno stručnjak u kulturi koji ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je stariji od 40 godina;
- 2) da je državljanin Republike Srbije;
- 3) da je ostvario vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina;
- 4) da je dobitnik najznačajnijih nagrada i priznanja, i to:
 - (1) republička nagrada za poseban doprinos razvoju kulture;
 - (2) nagrada za životno delo;
 - (3) stručne nagrade sa međunarodnih festivala;
 - (4) nagrade sa festivala i manifestacija od republičkog značaja;
 - (5) stručne nagrade udruženja;
 - (6) lokalne nagrade i društvena priznanja;
 - (7) druge stručne međunarodne i domaće nagrade i priznanja iz oblasti kulture;
- 5) da ima obrazloženu ocenu vrednosti doprinosa u oblasti kulture u delatnostima iz člana 8. ovog zakona koju daju umetnička i strukovna udruženja, ustanove kulture i obrazovne i naučne ustanove.“

Član 3.

Posle člana 14. dodaje se novi član 14a koji glasi:

„Član 14a

Pravo na priznanje iz člana 14. ovog zakona ostvaruje se od dana donošenja akta o dodeli tog priznanja.

Vlada odlučuje rešenjem o dodeli priznanja, na predlog Ministarstva, a po podnetom zahtevu lica koje ispunjava uslove iz člana 14. ovog člana.

Priznanje se dodeljuje i isplaćuje umetniku, odnosno stručnjaku u kulturi u vidu doživotnog mesečnog novčanog primanja, čiji neto iznos ne može biti niži od prosečne neto zarade u Republici Srbiji za mesec decembar prethodne godine.

Priznanje iz stava 1. ovog člana isplaćuje se iz budžeta Republike Srbije.

Vlada bliže uređuje uslove, način isplate i visinu priznanja.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se voditi upravni spor.“

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopuni Zakona o kulturi sadržan je u članu 97. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti kulture i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Poslednjim izmenama i dopunama Zakona o kulturi koje su na snazi od 27. februara 2016. godine položaj umetnika i stručnjaka u oblasti kulture je pogoršan. Ovo naročito u pogledu dodeljivanja priznanja umetnicima i stručnjacima u kulturi. Imajući u vidu značaj kulture za sveopšti razvoj i napredak društva u celini takva rešenja su neprihvatljiva. Pogoršavanjem položaja umetnika i stručnjaka u kulturi, degradira se ne samo njihov doprinos kulturi i društvu, već i sama kultura, čime se unazađuje društvo u celini.

Sve je više prisutna popularizacija rijaliti emisija, pod čijim velikim uticajem su mladi naraštaji u Srbiji. Ovakav trend vrlo loše utiče na kulturni i intelektualni razvoj mladih, kao i na sistem vrednost koji treba da razvijaju, što dugoročno vodi ka ukupnom urušavanju osnovnih principa i vrednosti na kojima jedno razvijeno društvo treba da počiva.

Loš materijalni tretman kulturnih radnika ima dvostruko loše posledice. Prvo, njihov rad se degradira, oduzima im se pravo na dostojanstven život koji obezbeđuju svojim radom. Drugo, takvim tretmanom od strane države, šalje se ujedno i poruka društvu u celini da kultura nema širi društveni značaj, niti da je značajno kulturnim radnicima koji postignu značajne rezultate dati priznanje za takav rad. Ovakvim tretmanom, naročito kada su priznanja u pitanju, kulturni radnici nemaju isti položaj kao npr. sportisti, a mladim naraštajima se jasno pokazuje da kultura nema isti značaj.

Zbog svega navedenog predlažu se izmene i dopuna Zakona o kulturi.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona interveniše se u član 8. Zakona o kulturi kojim se definiše kulturna delatnost. Izmenom se predviđa da se pod kulturnom delatnošću podrazumevaju i poslovi u oblasti umetničke fotografije. Ova oblast u postojećem rešenju nije eksplicitno navedena iako je posebno priznata u Uredbi o bližim uslovima i načinu dodele priznanja za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina („Sl. glasnik RS“ br. 36/10, 146/14).

Članom 2. Predloga zakona menja se član 14. Zakona o kulturi koji uređuje priznanja za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina. Prema postojećem rešenju priznanja u vidu doživotnog novčanog primanja mogu se **izuzetno** dodeliti umetniku, odnosno stručnjaku u kulturi za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina. Predloženom izmenom se predviđa da dodeljivanja priznanja umetniku, odnosno stručnjaku u kulturi za vrhunski doprinos ne bude izuzetak, već pravilo. Pored toga, predloženom izmenom se konkretno navode uslovi koje jedno lice treba da ispuni da bi mogao da ostvari pravo na priznanje. U pogledu starosne dobi predlaže se izmena u odnosu na trenutno rešenje koje predviđa Uredba, pa se predviđa da priznanje u vidu doživotnog novčanog primanja može da bude dodeljeno umetniku, odnosno

stručnjaku starijem od 40 godina, za razliku od dosadašnjeg rešenja koje predviđa kao starosni uslov – ostvareno pravo na penziju.

Zakonskim postavljanjem uslova za ostvarivanje prava na priznanje postavlja se zagarantovani okvir koji se ne može menjati podzakonskim aktima, što doprinosi pravnoj sigurnosti.

Članom 3. predlaže se uvođenje novog člana 14a koji, između ostalog, predviđa minimalni iznos priznanja, ispod kojeg se ne može odrediti priznanje, ostavljajući dalje mogućnost da Vlada svojim aktom bliže uredi uslove, način i visinu isplate priznanja.

Članom 4. Predloga zakona propisan je rok za stupanje na snagu zakona.

IV. ANALIZA EFEKATA PROPISA

Predloženim izmenama i dopunom Zakona o kulturi imaju višestruki efekat. Pored društvenog priznanja koje je nužno odati vrhunskim umetnicima i stručnjacima u kulturi istovremeno se i promoviše kultura kao delatnost na kojoj se zasniva napredak jednog društva, kao i sistem vrednosti na kojima treba da se zasniva humano društvo. Pored toga, predložene izmene i dopuna treba da doprinesu poboljšanju, inače teškog, materijalnog položaja vrhunskih kulturnih radnika i time im omoguće dostojanstven život.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebna su dodatna sredstva prema zajedničkoj proceni ministarstava zaduženih za poslove finansija i poslove kulture.

VI. PREGLED ODREDBA VAŽEĆEG PROPISA KOJE SE MENJAJU

Kulturna delatnost i oblasti kulturne delatnosti

Član 8.

Kulturnom delatnošću, u smislu ovog zakona, smatraju se poslovi naročito u sledećim oblastima:

- 1) književnost (stvaralaštvo, prevodilaštvo);
- 2) muzika (stvaralaštvo, produkcija, interpretacija);
- 3) likovne, primenjene, vizuelne umetnosti, dizajn i arhitektura;
- 3) LIKOVNE, PRIMENJENE, VIZUELNE UMETNOSTI, DIZAJN, ARHITEKTURA I UMETNIČKA FOTOGRAFIJA;
- 4) pozorišna umetnost (stvaralaštvo, produkcija i interpretacija);
- 5) umetnička igra - klasičan balet, narodna igra, savremena igra (stvaralaštvo, produkcija i interpretacija);
- 6) filmska umetnost i ostalo audio-vizuelno stvaralaštvo;
- 7) digitalno stvaralaštvo i multimediji;
- 8) ostala izvođenja kulturnih programa i kulturnih sadržaja (mjuzikl, cirkus, pantomima, ulična umetnost i sl.);
- 9) otkrivanje, prikupljanje, istraživanje, dokumentovanje, proučavanje, vrednovanje, zaštita, očuvanje, predstavljanje, interpretacija, korišćenje i upravljanje kulturnim nasleđem;
- 10) bibliotečko-informacione delatnosti;
- 11) naučnoistraživačke i edukativne delatnosti u kulturi;
- 12) menadžment u kulturi.

Umetničkom delatnošću, u smislu ovog zakona, smatraju se poslovi u oblastima iz stava 1. tač. 1)-8) ovog člana.

Priznanje za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina

Član 14.

~~Vlada, izuzetno, može dodeliti priznanje u vidu doživotnog mesečnog novčanog primanja umetniku, odnosno stručnjaku u kulturi, za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina. Ovo priznanje dodeljuje se umetniku koji je ostvario pravo na penziju.~~

~~Predlog za dodelu priznanja iz stava 1. ovog člana u slučaju pripadnika nacionalne manjine može podneti i nacionalni savet nacionalne manjine.~~

~~Priznanje iz stava 1. ovog člana predstavlja lično i neprenosivo pravo.~~

~~Priznanje iz stava 1. ovog člana isplaćuje se iz budžeta Republike Srbije.~~

~~Bliže uslove i način dodele priznanja iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.~~

UMETNIKU, ODNOSNO STRUČNJAKU U KULTURI DODELJUJE SE PRIZNANJE U VIDU DOŽIVOTNOG MESEČNOG NOVČANOG PRIMANJA ZA VRHUNSKI DOPRINOS NACIONALNOJ KULTURI, ODNOSNO KULTURI NACIONALNIH MANJINA (U DALJEM TEKSTU: PRIZNANJE).

PRAVO NA PRIZNANJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA STIČE UMETNIK, ODNOSNO STRUČNJAK U KULTURI KOJI ISPUNJAVA SLEDEĆE USLOVE:

- 1) DA JE STARIJI OD 40 GODINA;
- 2) DA JE DRŽAVLJANIN REPUBLIKE SRBIJE;
- 3) DA JE OSTVARIO VRHUNSKI DOPRINOS NACIONALNOJ KULTURI, ODNOSNO KULTURI NACIONALNIH MANJINA;
- 4) DA JE DOBITNIK NAJZNAČAJNIJIH NAGRADA I PRIZNANJA, I TO:
 - (1) REPUBLIČKA NAGRADA ZA POSEBAN DOPRINOS RAZVOJU KULTURE;
 - (2) NAGRADA ZA ŽIVOTNO DELO;
 - (3) STRUČNE NAGRADE SA MEĐUNARODNIH FESTIVALA;
 - (4) NAGRADE SA FESTIVALA I MANIFESTACIJA OD REPUBLIČKOG ZNAČAJA;
 - (5) STRUČNE NAGRADE UDRUŽENJA;
 - (6) LOKALNE NAGRADE I DRUŠTVENA PRIZNANJA;
 - (7) DRUGE STRUČNE MEĐUNARODNE I DOMAĆE NAGRADE I PRIZNANJA IZ OBLASTI KULTURE;
- 5) DA IMA OBRAZLOŽENU OCENU VREDNOSTI DOPRINOSA U OBLASTI KULTURE U DELATNOSTIMA IZ ČLANA 8. OVOG ZAKONA KOJU DAJU UMETNIČKA I STRUKOVNA UDRUŽENJA, USTANOVE KULTURE I OBRAZOVNE I NAUČNE USTANOVE.

Član 14a

PRAVO NA PRIZNANJE IZ ČLANA 14. OVOG ZAKONA OSTVARUJE SE OD DANA DONOŠENJA AKTA O DODELI TOG PRIZNANJA.

VLADA ODLUČUJE REŠENJEM O DODELI PRIZNANJA, NA PREDLOG MINISTARSTVA, A PO PODNETOM ZAHTEVU LICA KOJE ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 14. OVOG ČLANA.

PRIZNANJE SE DODELJUJE I ISPLAĆUJE UMETNIKU, ODNOSNO STRUČNJAKU U KULTURI U VIDU DOŽIVOTNOG MESEČNOG NOVČANOG PRIMANJA, ČIJI NETO IZNOS NE MOŽE BITI NIŽI OD PROSEČNE NETO ZARADE U REPUBLICI SRBIJI ZA MESEC DECEMBAR PRETHODNE GODINE.

PRIZNANJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA ISPLAĆUJE SE IZ BUDŽETA REPUBLIKE SRBIJE.

VLADA BLIŽE UREĐUJE USLOVE, NAČIN ISPLATE I VISINU PRIZNANJA.

PROTIV REŠENJA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA MOŽE SE VODITI UPRAVNI SPOR.

**OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE
UNIJE**

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodni poslanik Marko Đurišić.

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o kulturi

The draft law on amendments and supplements to the Law on Culture

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum)

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima /

b) Navođenje sekundarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima /

v) Navođenje ostalih izvora prava EU i usklađenost sa njima /

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost /

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije /

5. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba konstatovati tu činjenicu. U ovom slučaju nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa.

Sekundarni izvori prava Evropske unije koji postoje u ovoj oblasti nisu relevantni sa stanovišta materije koju obrađuje ovaj predlog zakona, tako da se uz ovaj predlog zakona se ne dostavlja Tabela usklađenosti.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

/

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

/

Potpis rukovodioca organa organa državne uprave, odnosno drugog ovlašćenog predlagača propisa, datum i pečat

Beograd, 12. septembar 2016. godine

NARODNI POSLANIK